

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Melyben: Negyedévre	8 korona
Hétfős évre:	12 "
Három negyedévre	5 "
Éves évre:	20 "

Felelős szerkesztő

Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:

Császó József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Caspá-u. 9. — Telefo

Uj vasutak.

— szept. 24.

Az ország minden részében új helyi érdekű vasutak építéséről gondoskodnak. Szerinte az országban 530 kilométer terjedésű új vasutat építenek.

A vállalkozás újra kedvet kapott és bátorságot merített a cselekvésre abból a körülményből, hogy a közlekedési ügyek legfőbb intézése oly férfi kezébe került, aki a gyakorlati élet követelményei tartván szem előtt, ezekhez alkalmazkodva intézi az ügyeket. Nálunk ahol a fővasutak ki vannak építve, csakis a helyi érdekű vasutak körül nyilvánulhat a vasutépítés keretében a magántevékenység, amelynek ezidőszerűtlen élénkebb lüktetését különösen akkor látjuk határozottabban kifejezésre jutni, ha szemügyre vesszük azokat a vasutakat, amelyek már épülnek, vagy a közel jövőben kerülnek kivételre, vagy végre az előkészítés oly stádiumában vannak, hogy létrejöttük biztosítottak mondható. Annyi valóság, hogy néhány hónap alatt több olyan vasutnak a kérdése jutott dűlőre, amelyek évek óta hasztalan várták létesülésüket.

Az épülő új vasutak, amelyek egy része még 1904-ben adatik át a forgalomnak, a következők:

A nagybánya-felsőbányai helyi érdekű vasut (9.2 kilométer), amely nagy hasznára lesz a Nagybánya vidékén szépen fejlődő ércbánya szatnak, továbbá a szlavoniai dráva vidéki keskenyvágányu helyi érdekű vasut vörösmajor vocsini, vörösmajor-orahovicai és humilán-drenováci szárnyvonalai. (51.6 kilométer. Ezek a vonalak a nagyfontosságú szlavóniai erdőipar érdekeit szolgálják és figyelmet érdemelnek abból a szem-

pontból is, hogy minden államsegítség nélkül létesültek. Ugyancsak most építik a 61.3 kilométer hosszú nyiregyháza-vásárosnaményi helyi érdekű vasutat, amely a Nyirvidék mezőgazdaságának fejlődését van hivatva elősegíteni, végre az 50.5 kilométer hosszú kaposvári-baresi helyi érdekű vasutat és a 29.3 kilométer hosszú kecskemét-lajosmizsei helyi érdekű vasutat, mely utóbbinak az a nevezetessége, hogy általa az újrendszerű motoros üzem egészen a főváros területére jut. Miután a legutóbbi napokban adták meg rá a közigazgatási bejárás alapján az építési engedelmet, ide sorozható még a 47.6 kilométer hosszú eszék-djakovár vrpoljei helyi érdekű vasut. Husz év óta vajudik már ennek a vasutnak a létrejötte és most, hogy végre megépítik, ezzel is megnyugtató elintézését nyer a horvátoknak az a gyakran hangoztatott panaszkodás, hogy a magyar kormány keveset törődik a társországok közlekedési érdekeivel.

Az építés alatt álló új helyi érdekű vasutak hossza tehát egy itt figyelmen kívül elhagyott kisebb összekötő vonallal együtt 124.6 kilométer.

A következő két helyi érdekű vasutnál már az ősz folyamán a törvényhozás elé lesz terjeszthető az engedélyezésükre vonatkozó javaslat:

Szatmár-Bikszád 51.6 kilométer Mocsolád Siófok 73 kilométer. E vasutak hossza 124.6 kilométer.

Végre biztosítva van a következő két helyi érdekű vasutnak rövid időn belüli létrejötte: Nagykároly-Mátészalka Csap 87,1 kilométer, Eger-Putnok 69,5 kilométer. Ezeknek a hossza 156.6 kilométer.

Ha már most a felsorolt adatok szerint számba vesszük egyrészt

a már épülő vasutakat, másrészt azokat, a melyek már közelebb engedélyezve lesznek és végre azokat, amelyek az előkészítésnek igen előrehaladott stádiumában vannak, azt látjuk, hogy nem kevesebb, mint 530.8 kilométer új helyi érdekű vasut létesül.

Nálunk szokássá vált a helyi érdekű vasutakról bizonyos kicsinyléssel beszélni. A közvélemény a helyi érdekű vasutak körül itt-ott előfordult visszaélésekből fakadt ellenszenvét átvitte magára az intézményre nem gondolva azzal, hogy ilyképp veszélyezteti a további fejlődést.

Pedig ezeknek a vasutaknak az ország közgazdasági életében igen nevezetes szerepük jut. És jöllehet nem tagadható, hogy a helyi érdekű vasutakról szóló 1880. évi XXXI. törvénycikk meghozatala óta a vasutépítés terén nagy haladás észlelhető mégis azt kell mondani, hogy távolról sem történt annyi, amennyinek történnie kellett volna, mert Magyarországnak még legalább 10.000 kilométer vasutra van szüksége. Ez sem volna sok. Igaz, hogy ezeknek a megépítése áldozatokat követel úgy a társadalomtól, mint az államtól. De ha közelebbről nézzük ezeket az áldozatokat, azt találjuk, hogy az érdekelt vidékekre nézve a vasutnak közvetlen haszna mindig föléri a hozzájárulást, amely rendszerint 10 százalék körül mozog, de soha sem emelkedik a törvény szerinti 20 százalék maximumra. Ami különösen az államot illeti, ez is megtalálja a maga hasznát részint abban hogy minden új helyi érdekű vasut új forgalmat hozván az államvasutaknak, emeli ezeknek a jövedelmezőségét, részint abban, hogy a forgalmi és üzleti élet minden terjesz-

TOLNAI DANIEL

Debrecen piac-utca 49 szám

o a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség.

Olcsó árak.

kedése alkalmas lévén javítani a a polgárok anyagi helyzetén, ez által fokoztatik egyuttal ezeknek az adózó képessége.

A kereskedelemügyi miniszter ismeretes intézkedései a helyi érdekű vasutak ezidőszerinti gőzmozdonyu üzemének motoros üzemre való át alakítása tárgyában, egy oly változásnak teszik kiindulási pontját, amely egészen más alapra fogja helyezni az egész helyi érdekű vasut ügyet.

Általánosan tudva van, hogy a magyar helyi érdekű vasutakon a bevételek tulnyomó részét a személyforgalom szolgáltatja és mégis ennek a helyes lebonyolítása érdekében történt eddig a legkevesebb. A szokásos két vonat nem felel meg az igényeknek, de a személyforgalom céljainak enélkül több vonatot rendelkezésre bocsátani nem lehetett a vegyesvonatok rendszere miatt, amely nagy üzemi költségekkel jár. Ezen a bajon segíteni fog a motoros üzem behozatala, amely a vasut jövedelmezése szempontjából döntő tényezőt tevő személyforgalmat az eddiginél aránytalanul gyorsabbá és sűrűbbé fogja tenni. — Lehetővé fog válni a vasut gazdaságosabb kihasználása és a személyforgalom fejlesztése folytán lényegesen emelkedni fog a helyi érdekű vasutak rentabilitása.

És ha majd az új viszonyok között látni fogják, hogy a helyiér-

dekű vasutak meg nem mérhető köz gazdasági hasznukon felül, mint üzleti vállalatok is megállják helyüket nemcsak a tőke és a vállalkozás fognak ebből ösztönzést meríteni, de módosulni fog a helyi érdekű vasutakról táplált az a kicsinyülő fölfogás is, amely ma új vasutak létesülésének egyik akadály.

— szeptember 23.

— **Folytatólagos minisztertanács.** Péntek délelőtt Tisza István gróf miniszterelnök elnöklésével folytatólagos minisztertanács volt, melyen a kabinet valamennyi tagja részt vett.

— **A németországi kereskedelmi szerződés.** Ausztria, Magyarország és Németország között a kereskedelmi szerződési tárgyalások értesülésünk szerint az évi október 13-án veszik kezdetüket. A tárgyalások Drezdában lesznek.

— **Országgyűlés.** Budapesti tudósítónk jelenti: Az országgyűlés október 10-én ül össze. Addigre elkészül a népoktatási törvény tervezet, mely az ülések egyikében kerül a Ház elé. Berzeviczy kultuszminiszter törvénytervezetét nagy érdeklődéssel várják képviselői körökben.

— **A takarmánykivitei tilalom.** Berlinből táviratozzák, hogy a német műtakarmány-nagykereskedők egyesülete memorandumot adott át Bülow kancellárnak a magyar takarmánykivitei tilalom ügyében. A németek azt óhajtánák, ha a tilalmat csak a szénára és szalmára szorítanák, úgy mint 1890-ben, s egyszerűs mind azt kéri a kancellártól, hogy az idehez hasonló tilalom kibocsájtását az új magyar-osztrák-német kereskedelmi szerződésben tegyék lehetetlenné.

Politikai mozgalmak.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 24.

A tegnap megkezdett kormánytanácsot a miniszterelnöki palotában ma délelőtt tíz órakor folytatták. A konferencián ma is a kormány valamennyi tagja részt vett. Tegnap a költségvetéssel foglalkoztak, ezzel azonban csak annyiban, hogy egynémely elvi kérdés fellett kellett dönteni. Ezeknek a sorába tartozik a tisztviselők fizetésemelésének és a vasutasok szabályozott illetményeinek miként való beillesztése. A mai folytatólagos tanácson a sztrájkok dolgában is döntött a kormány Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter előterjesztésére. Hogy a döntés milyen irányban történt, azt már a legközelebb tudjuk meg.

* * *

A Lloyd-klubban tegnap élénk élet uralkodott. Annak az eleve való meghirdetése, hogy a kormány tagjai esütörtökre teljes számban gyűlnek egybe a fővárosba, számos szabadelpvűpárti képviselőt hozott fel Budapestre. A párthelyiségben megjelent Tisza István gróf kormányelnök és Khuen-Héderváry gróf a király személye körüli miniszter is. A megjelent párttagokra kellemes benyomást keltett, hogy az 1904. évi költség-előirányzat nem fog deficittel zárulni, bár a tisztviselők és a vasutasok fizetésrendezése jelentékeny módon terhelte meg a büdzsét és az ezidei termés rendkívül gyenge volt. Általában véve is a költ-

Nyári románc.

Pierett és Piero nagyon szerették egymást, de — nem mindig... Néha csaknem halálos ellenségei voltak egymásnak, csupa szerelemből.

Került-fordult a szerelmük szeszélyes állapotában olyan korszak is, amikor egészen lehetetlen gyűlöletet fogadt egymik a másik ellen és erre elég ok volt, ha Piero megfordult egy leány után, vagy Pierett kacér pillantást vetett egy fiatal emberre.

*

Csendes, derűs alkonyra, csodás nyári est következett... Az elpihenő természet olyan volt, mint egy nyugalomra készülő szép asszony: lázasan pihogott duzzadó keble és ereiben izzó, forró a vér.

Pierett és Piero a vízparton ültek. A folyócska ringó tükrében remegve látszik a csillagos ég, amelyen néha fényávot hasít egy megszárdult csillagszem és olyan boldogan nevetnek, amikor árnyékaik csókolóznak a vízben.

Most éppen az az időszak volt szerelmüknek, amikor Piero habozás nélkül beismerte, hogy Pierettjének szóke haja a legszebb ékesség, amely csak valaha ilyen leányfejet díszített, valamint igaz az is, hogy Pierett édesen mosolygó arca csókos szája és kacintó szemei határozottan méltók a szépség e fejedelmi hajkoronájához.

De Pierett is hízog módon gondolkozott Pieroja selyem-bajuszáról, a mely tagadhatatlanul édesen csikland, ha csókol...

A nyári est kerítő bűbája rátere-

gette veszedelmesen csábító bálóját a balga szerelmes szívekre; természetesen tehát, hogy ártatlanok mindazok az ajkak, amelyek molión csókot keresnek csókvágyó ajkakon.

Pierett szerencsése, hogy azok a csacsogó hullámcskák reggelre messze lesznek innen. Istenem, mi mindent tudnának azok beszélni a víz-merő leányoknak. Odalenne a jó hire.

Mikor a város ódon órája már sokat ütött, elváltak és egy-két bucsucsó után szívesen köszöntették egymást.

— Jó éjszakát, Pierro!

— Szép álmokat, Pierett!

És hazamentek.

*

... Pierett ledobta könnyű ruháscskáját és néhány percig úgy maradt ingben és egy szál szoknyácskában. Telt karjai puhák, melegék, a nyaka kacér, hófehér kis leánynyak... No nézd, még kísér valaki.

Sietve elhuzza ablakán a függönyt, amire homályosan vetődnek rá szép testének körvonalai.

Aludni teküdt a kis lány és csunya ijesztő álma támadt. Így nem teljesült a Piero jó kívánsága!

Ott folytatódott a vízparton, ahol az este félbenmaradt. Piero, a lábainál heverő jó Piero véletlenül a vízbe esett, ahonnan szívszagatóan esengett:

— Segits Pierett, segíts édesem!

De bizony Pierett nem tudott segíteni, csak a kezeit fördelte kétségbeesetten, tehetetlenül a vízparton és Piero — befulladt...

Ekkor felébredt.

Megdörzsölte szép szemét és a rossz

álmot egy forró könnyel próbálta lemosni. Majd megmagyarázni igyekezett az álmot — mert a szerelmesek nagyon is hisznek az álmok jelentésében — és azt gondolta, hogy az ő álma betegséget jelent.

Sietve öltözni kezdett, hogy megtudja nem érte-e valami baj Pieroját...

... Aki ezalatt Pierettért aggódott szegény. A szerelmesek rokongondolkodása folytán ő is olyasmit álmódott, hogy az ő szíve Pierettje esett a vízbe és jómaga az ijedtségtől szinte megkövülve nézi, mint küzd a szegény gyermek a mohó hullámokkal, amelyek olyan alattomos szelidséggel és biztonsággal nyelnek el mindegyre többet belőle...

Gyorsan magára kapta ruháit és elment megnézni, mit csinál Pierett. A főuton ment lassan, valami balsejtelemről szomoruan.

A leány jobban sietett. Ő rövid kerülő uton futott, megtudni a valót.

Korán reggel volt. Főlséges nyugalom uralkodott még a városban, bár a nap már kezdte szórni aranyos sugarait a hegyek mögül.

A leány Piero lakását üresen találta. Ez nem szokott olyan korán kelni, a miért Pierett eddig aggogó kis szívét a keserűség és harag töltötte el.

— Lám, lám... Megcsalt a hűtelen!

Piero pedig, aki a leány lakásán részesült hasonló meglepetésben, féltékenyen szitkozódott.

— Nincs itthon!... Megcsalt a nyomorult!... a kigyó!

Honti Henrik.

ségtetés egyensúlyának híre kellemes szenzációja a megkezdődött évadnak. Khuen-Héderváry Károly gróf a délután elutazott a fővárosból és holnap este Tisza István gróf kormányelnök is elhagyja Budapestet, a hová csak október elejével tér vissza állandó tartózkodására.

* * *

Az erdélyi románok pártalakulásáról cikkeznek most nagy sűrűn a bukaresti lapok. Azon panaszkodnak egyértelműen, hogy amíg a fajmagyaroknál mint a gomba teremnek a különféle pártok, a magyar kormány a románoknak nem engedi meg külön nemzetiségi párt alakítását. A magyar kormány szerintük tévesen értelmezi a kiegyezési törvényt és azt vitatja, hogy Magyarországon a pártok alakulása nemzetiségek szerint tilos.

A míg a románok a képviselőválasztásokkal szemközt presszív magatartást tanúsítottak, a törvénynek ilyen értelemben való értelmezése hidegen hagyta a nemzetiségeket, de most hogy a románok is részt akarnak venni az általános képviselőválasztásokon, a magyar kormány jelzett felfogását nagyon sérelmesnek tartják. Mindez azonban nem riasztja vissza a magyarországi románságot, hogy mindenütt, a hol csak tehetik, jelöltet állítsanak.

Az anyakönyvi törvény revíziója.

Az állami anyakönyvekről rendelkező törvénynek egy sarkalatos hibáját reparálja ki azon törvényhozási intézkedés, mely a nálunk célszerűtlennek bizonyult jegyzőkönyvi bejegyzés eltörlésével a rovatos anyakönyveket lépteti életbe.

Nem kívánjuk az állami anyakönyvek vezetésének jogosultságát és szükségességét bizonyítani, az elmúlt évtized bizonyosság rá, hogy életbeléptetésével egy rég érzett közszükséglet nyert kielégítést s hogy most mégis változtatni kell rajta, ez nem azt bizonyítja, hogy az intézmény nem vált be, hanem igenis a mellett tanuskodik, hogy az feltétlenül s annyira átment már a nép vérébe, hogy egészen bele kell illeszteni állami igazgatásunk keretébe, s akként kell alakítani, hogy e tekintetben is megfeleljen a mi viszonyainknak.

Az anyakönyvi törvény módosítására vonatkozó törvényhozási intézkedés tehát, az elv érintetlenül hagyása mellett kizárólag az alakai részre terjeszkedvén

ki, mi is ebből s a jegyzők egy súlyos sérelme szempontjától kívánunk azzal foglalkozni.

A kinek dolga volt az állami anyakönyvi hivatalokban, tapasztalhatta, hogy anyakönyveink vezetése nemcsak fárasztó és hosszadalmas a mai alakban, de egyúttal célszerűtlen is, ennél fogva üdvös munkát végeztet a belügyi kormányzat, midőn az anyakönyvek vezetése dolgában egy új, a mi viszonyainknak jobban megfelelő rendszer meghonosítását biztosítja.

A végrehajtási utasítás most van munka alatt s mivel a belügyminiszterium egyik kipróbált szakemberét bízták meg ezen utasítás elkészítésével, erős a hitünk, hogy az egész anyakönyvvezetés úgy lesz a községi igazgatás keretébe beillesztve, hogy azt a vezetésre hivatott jegyzők egyéb teendőik hátránya nélkül, sokkal könnyebben végezhetik el, s azok vezetése sokkal kevesebb időt veendő igénybe, mint a jelenben.

Anyakönyveink mostani alakjában két nagy hiba van; az egyik, hogy sok irást igényel és még sem ölel fel minden szükséges adatot a másik, hogy annyira terjedelmes alakilag is, hogy pár évtized alatt sok anyakönyvvi kerületben külön helyiségeket kellett volna elhelyezésükre építeni.

Hisszük, hogy a végrehajtási utasítás gondoskodni fog arról is, hogy e két alakai hiba eltüntethessék.

Jelentékeny előnye az új törvénynek az is, hogy az anyakönyvi kinevezések eddigi nehézkes rendjét a községekben eltörlő s a jegyzőt megválasztásával egyidejűleg, anyakönyvvezetőnek nyilvánítja, ugyancsak anyagi megtakarítás az anyakönyvi felügyelői állások megszüntetése, ezekre az állásokra valóban még az anyakönyvvezetés elmúlt kezdő korában sem volt szükség, nem lévén ez intézmény rendelkező hatáskörrel felruházva.

Kezdetől fogva tudott dolog volt, hogy az anyakönyvi törvény módosítására szorult s hogy csak kilenc év után került rá a sor, annak a bizonyossága, hogy a jelenlegi kormányelnök nem híve sem az időt rabló felesleges munkának, sem a felesleges hatáskörrel nem bíró állásoknak; ennél fogva a mint a viszonyok megengedték, intézkedett, hogy az anyakönyvvezetők két felesleges dologtól megszabaduljanak.

De nemcsak az anyakönyvvezetők, a nagyközönség még inkább érezni fogja a módosítás jótékony hatását, mert míg eddig sokszor órákon át várakozni volt kénytelen, míg bejegyzése elkészült, addig ez az új rend életbeléptetése után kieszen zárva. A törvény módosítása tehát egyaránt szolgálja mind az anyakönyvvezetőknek, mind a nagyközönségnek az érdekeit.

HIREK.

A budapesti meteorológiai intézet jelentése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 23-án. Enyhe idő és elvétve kevés eső várható.

* **Tisza István gróf Budapesten.** Tisza István gróf miniszterelnök budapesti táviratunk szerint már pénteken éjjel hazautazik Gesztre, a honnan valószínűleg október első napjaiban költözik fel családjával állandó tartózkodásra Budapestre.

* **Domahidy főispán utban hazafelé.** Ma délután 3 órakor fogadja Roosevelt az Északamerikai Egyesült Államok elnöke, a magyar csoportot, köztük Domahidy Elemér főispánt és Dobiecky Sándor orsz. képviselőt a washingtoni Fehér Házban. — Washingtonból holnap utaznak Newyorkba és 27-én a bosztoni kikötőből a Cunard társaság Iverna hajóján utaznak Liverpoolba és innen haza. Megérkezésüket Debrecenbe október 4-én várják.

* **Hajdúvármegye közgyűlése.** E hónap 20-án tartja Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága rendes közgyűlést. A tárgysorozat 57 pontból áll. A főbbek: a galaci ügyből származó debreceni átirat, a szervezeti és ügykezelési pótszabályrendelet, az alkalmazottak nyugdíjintézele választmányának megalkotása, a vásári helypézdíjszabás módosítása, a törvényhatósági bizottsági tagválasztások elrendelése, a községi és körjegyzők díjairól alkotott szabályrendelet, a győri átirat a községi adófizetés kiterjesztése és a házbéradó általánosítása iránt, Hajduböszörmény kérelme március 15-ének nemzeti ünneppé tételére és az egyes városok és községek ügyei. A közgyűlésen a főispán távollétében Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán fog elnökölni.

* **Vörös László — Máv. elnökgazgató.** Kaposvárról jelentik, hogy az ottani szabadalvüpart vezető férfiai értesítést kaptak, miszerint a város jelenlegi képviselője Vörös László mandátumáról legközelebb lemond, amennyiben kinevezik a Máv. elnökgazgatójává. A kaposvári szabadalvüpart ez esetben Gajári Odont, az Ujság szerkesztőjét fogja megkínálni a jelöltséggel, akinek ellenjelöltje minden valószínűség szerint Sümegi Vilmos a Magyarország igazgatója, lenne demokráta programmal.

férfi öltöny
fiú öltöny
leányka ruha
gyermek costüm
Szőrme kabát
Téli felöltő
Bőr kabát
Piac utca 49.
Alapítva 1845-ben

* **Jogásznök választás.** Tegnap délután 4 órakor tartották a Debreceni Joghallgatók Segítő Egyesületének alakuló közgyűlését s a tisztikar megválasztását. A gyűlést Dr. Jászy Viktor jogtanár mint az idejéig dékán az egyesület felügyelő tanára nyitotta meg s vezette a választást. A választás eredménye meglepő. Elnök jelöltek Oláh Miklós és Sepszi Dezső joghallgatók voltak. Az ifjúság azonban nem őket, hanem ifju Ozory Istvánt kiáltotta ki egyhangulag debreceni jogásznökké. Ozory ideiglenesen el is fogadta az elnökséget, kijelentve, hogy a legközelebbi közgyűlésen az elnökségről lemond. A választás eredménye különben a következő: Főjegyző H. Kiss Pál, ellenőr Somossy József, aljegyző: Eöri Kálmán, pénztárnok: Segesváry Viktor, könyvtárnok: Szabó Sándor. Választmányi tagok: Nagy István, Pirkler Ernő, Kirchoffer Kálmán, Somossy László, Volaffka Nándor, Berényi Andor, Kádár István és Oláh Barna joghallgatók.

* **Az új állami anyakönyvek.** A most szentesített törvények közt van az állami anyakönyvi törvény módosításáról szóló 1904. évi XXXVI. t. c. is, mely már 1905. jan. 1-én életbelép. A végrehajtási utasításon most dolgoznak a belügyminiszteriumban. Az új évvel használatba lépő anyakönyvek nem jegyzőkönyv alakúak, hanem az egyházi anyakönyvek mintájára rovatosak lesznek. Az újítást az tetten szükségessé, hogy a rohamosan megnövekedő jegyzőkönyv alakú anyakönyvek, főleg nagyobb kerületekben igen sok helyet foglalnak el s egyébként is hátrányára voltak az egyszerűsítendő kezelenek.

* **Eljegyzés.** Dr. Zuber György a Debrecenben állomásozó 7-ik huszárezredbeli főhadnagy főorvos, Debrecen uralmának ismert és közkedvelt tagja, f. hó 22-én este jegyezte el Munch Jolán urleányt, Munch Gusztáv bájos és nagyműveltségű leányát.

* **Az olasz borvám.** Bécsből jelentik, hogy az új olasz kereskedelmi szerződés értelmében az olaszok a monarchiába ez évben még a régi, hat forint negyven krajcáros vámmal importálhatnak bort, de csak vasuton; a tengeren szállított áruk, valamint újévtől kezdve mindenféle olasz bor után métermázsánként hatvan korona vámot kell majd fizetni: az idén a kedvezményes elvámolás nem a határon fog megtörténni, hanem csak Budapesten vagy Bécsben a fővámbivatalban.

* **Az ideiglenes elhagyottá nyilvánítás.** Az állami gyermekmenedékhelyre ideiglenesen fölvevett, de elhagyottá nem nyilvánított gyermek után fölmerült költségek tárgyában a belügyminiszter a következő elvi jelentőségű határozatot hozta:

A 15 éven aluli kiskorú bizonyos időtartamra elhagyottá nem nyilvánítható. Az ideiglenes elhagyottá nyilvánítás intézményét az az idevágó szabályzat nem ismeri. Ha az állami gyermekmenekely ideiglenesen fölvesz egy gyermeket, akit az árvaszék elhagyottá nem nyilvánít, akkor az a törvényes eljárás, hogy az állami gyermekmenekelyben fölmerült költségek erejéig is a tartásra

képes s köteles hozzátartozókat, marasztalja. Ha a tartásra köteles hozzátartozók, az elmarasztalás dacára, a fölmerült költségeket nem tudták megfizetni: akkor az állam, illetőleg az országos betegápolási alap is úgy jár, mint minden más magánkövetelő, akinek adósa, marasztalás dacára, fizetni nem tud. Elveszti a követelését.

* **Esküvő.** Tikos István m. kir. honvédszázados folyó hó 25-én esküszik örök hűséget a nógrádmegyei Nándorban Bende Lenkének, hódosi Bende Gyula földbirtokos és takarékpénztári ügyész leányának. Esküvő után az új pár a férj állomáshelyére Jolsvára utazik.

* **A zsidók és a 48. XX. t. c.** Az országos izraelita iroda körlevelet intézett az ország összes zsidó hitközségeihez azzal a felhívással, hogy közöljék az irodával a hitközségi tagok adózási viszonyait. Ugyanis nagyon sok hitközségben a kultusz adó súlyos terhet képez a tagokra nézve és most az országos izraelita iroda erre vonatkozólag azért gyűjti az adatokat, hogy a szegény hitközségek részére az 1848. XX. t. c. alapján állami támogatást kérjen. Ezt a támogatást az országos iroda annál is inkább reméli, mert Tisza István miniszterelnök tudvalevőleg megígérte, hogy az 1848. XX. t. c. részleges végrehajtása alkalmával az összes felekezeteiket tekintetbe fogja venni.

* **A szervezeti szabályzat átdolgozása.** A városi szervezeti szabályzat átdolgozására kiküldött bizottság tegnap délután Kovács József polgármester elnöklésével folytatta munkáját. Napirenden a rendőrség újjászervezése volt. A tanácskozáson már részt vett Végh Gyula rendőr főkapitány is.

* **Baj az utlevelek körül.** A belügyminiszter a m. kir. központi statisztikai hivatalnak hozzá intézett feljelentéséből arról értesült, hogy az utlevélkiállító hatóságok egy része az utazás célját az utlevél-nyilvántartás erre szolgáló rovataiban nem helyes felfogással tünteti fel, amennyiben az utazás célját oly esetekben is, mikor a kivándorlás célzata nyilvánvaló, az egyéb cél rovatóban mutatja ki. A belügyminiszter ennél fogva most körrendeletet intézett valamennyi vármegye alispánjához, figyelmeztetvén ezeket, hogy a kivándorlási törvény végrehajtási utasításának 1. §-ában világos utmutatás van arra nézve, hogy az utlevelet kérő egyén kivándorlónak tekinthető-e, vagy nem. Az utazás céljainak megjelölése mind az utlevélnek, mind az utlevél-nyilvántartásnak egyik legfontosabb adata lévén, felhívja a miniszter az utlevélkiállító hatóságokat az említett végrehajtási utasítás 1. §-ában foglalt rendelkezés pontos betartására.

* **Pósa Lajos Debrecenben.** A jó gyermekek mesélő Pósa bácsija bizonyára jól fogja érezni magát Debrecenben, annyi szeretetteljes érdeklődés nyilatkozik meg személye és előadásai iránt. A színházban lefolyó első előadása kezdetén kis fiúk és leánykák félkörben állva fogják a színpadon üdvözölni, akik közt lesz a kis Magyar Imre is hegedűjével. A je gyeket nagy számmal veszik mindakét előadásra.

* **Esperes választás.** A Zsigmond Sándor lemondásával megüresedett hajduböszörményi esperességre beérkezett zárt szavazatok felbontásának idejét tegnap délutánra tüzte ki. Soltész László helyet-

tes esperes. De miután a meghívók késői szétküldése következtében nem jöttek össze elegendő számban, a szavazatokat rejtő zárt levelek felbontását ma reggel 8 órára hntasztották el. Kétségtelen, hogy a szavazatok nagy többsége Baltazár Dezső dr. hajduszoboszlói lelkészre fog esni.

* **Közeleg a tél.** Még el sem mult ez a bájos, ábrándos hónap, az év legkedveltebb szaka, szeptember, már is vigan morog a tűz a kályhánkban, prózaiasan hangzik, de a fűtést már tényleg meg kellett kezdeni. Csodálkozunk is azon az eseményszámba menő jelenségen s mi is külön cikkben foglalkozunk vele. Pedig nem is olyan fitymálandó dolog ez, ha téli jóbarátainknak a meleget adó kályhának működése kezdetéről beszámolunk, akkor egyben olyan időpontot jelöltünk meg, a melytől kezdve a háztartási kiadások tételei meggyarapodnak, mélyen be kell nyúlounk a bugyellárisba, hogy a fűtés költségeit fedezhessük. Az állandóan hűvös idő megnyitotta a fakamarák ajtajait, felemelkedett a szenesláda teteje s a jó házi gazda kellőképp gondoskodik a téli szükségletekről. Ebben a drága világban, melyet most élünk, nem csekély feladat ez. Ha az elmult kánikulában az ősz után sóhajtoztunk, sőt imádkoztunk is, most az ősz, mely hideg időjárással köszöntött be, most csak a pénzünket emészti még jobban. Hogy a napok rövidebbek, az esték pedig annál hosszabbak kezdenek lenni, így aztán nagyobbodik a világítási anyagok szükségése is. Késő délutáni órákban már lámpánál kell dolgozni, fogy a petróleum, légszesz, villamos áram. Beléhajózáztunk már abba az évszakba, mikor odakünn már sehohsem találunk leszakítani való virágot, daloló madarat, rózsanyitó nap-sugarakat. Most már a szoba négy fala fogad be, eszmecsérékkel, mesékkel ütjük agyon a hosszú esték unalmát. A költő szavaival így szólunk kedveseinkhez:

Ülj mellém a kandallóhoz,

Fel van szitva melege . . .

Közeleg a tél . . . szívünk elszorul a gondlattól, öregszünk, vénülünk. Mindennappal közelebb vagyunk a sírhoz, az idő örületes sebességgel rohan fejünk fellett. Elszállnak a percek, órák, évek s az örökös — *memento mori* — csak azt mondja nekünk: közeleg a tél! s a ki érti e fontos szavak nyomtékosságát, ki szeret és szeretettik, annak szive elszorul, nem lel vigaszt e sárteken, nem, mert — közeleg a tél! — s ez minden földi dolognak elmúlását juttatja eszünkbe. Remények, vágyak és szerelmek, isten veletek!

* **Az építőmunkások munkaszünetése.** Tegnap délután összeült a békéltető bizottság az ipartestület gyűléstermében, hogy az építészek és a kőművesmunkások között fenforgó különbözetek kiegyenlítését megkísérelje. Amint előrelátható volt, a kísérlet meddő maradt. A békéltető bizottságban részt vettek Vétessy Béla iparosztályvezető elnöklete alatt Polgár Zsigmond iparfelügyelő, Tóth Kálmán ipartestületi elnök, Tóth Kálmán ipartestületi titkár, Károlyi Sándor, Nagyházy Imre, Tóth István, Tóth Lajos, Cseresznyés Sándor, Szikszay Géza a munkaadók és Barcza Lajos, Kaszás Sándor, Jóba József, Jóba Lajos, Kovács Ferenc, Tar Bálint a kőművesmunkások

réséről. A munkások a következő hat pontba foglalták követelésüket, mert szerintük ők a munkát bárbe adják, tehát nem kérnek, hanem követelnek:

1. Tizenkét órai munkaidő reggel fél, délután 1 és fél óra pihenéssel. Ezt a munkaadók eddig is megadták, ezután elfogadták.

2. A 32 fillér órapénz bérminimum helyett 36 fillér. Ezt a munkaadók nem teljesíthették, mert jelenlegi építkezéseiket a 32 filléres órabér alapján vállalták el, de jövőre készek erre nézve tárgyalásokba bocsátkozni. A munkások ezt a kijelentést nem vették tudomásul. Most van drágaság, mint mondták, most kell a nagyobb bér.

3). A bizalmi férfi rendszeres elismerés a munkaadók részéről. A munkaadók ezt se fogadták el, mert okuk van a legnagyobb bizalmatlanságra az eddigi titkos bizalmi férfiak ellen, miután mindig azok szították az elégedetlenség tüzét a békésen dolgozó munkások közt.

4.) Munkarendvédő bizottság választása munkaadókból és munkásokból. — Ebbe a munkaadók szívesen belementek.

5.) A sztrájktrórok elbocsájtása. Ezt a követelést, mely szerint akik a munkaszünetés kimondása dacára tovább dolgoztak, rögtön bocsássák el, mert kell a szolidaritás, a munkaadók megbotránkozva utasították vissza.

6.) A sztrájkolókat ne érje meg rendszabályozás. Ennek a pontnak a tárgyalását a bizottság elnöke meg sem engedte, mert ez nem a békéltető bizottságra hanem a hatóságra tartozik.

Vetéssy Béla elnök ezek után megállapította, hogy a békéltetés nem sikerült. A bizottság befejezte teendőjét, ami ezután következik, az már a rendőrséget illeti. A munkásokat figyelmeztette, hogy zavargástól tartózkodjanak és ezzel az ülést bezárta.

Ilyenformán az építő- és kőművesiparosok ma kimondják a munkazárlatot, melynek súlyos következménye az, hogy minden kőművesmunkás elbocsátottnak tekinthető. A munkazárlat következtében 1400 építkezési munkás és napszámos veszt el keresetét.

A rendőrség minden óvintézkedésről gondoskodott, hogy esetleges zavargásokat csirájában elfojtsa.

* Szegény gyermekek felruházása. A Polgári asztaltársaság a szegény gyermekek felruházásának ügyében ma este 8 órakor a Dreher söresarnokban gyűlést tart. Kéretnek ezért a tek. tagok, hogy az ügy fontosságánál fogva teljes számmal megjelenjenek. Az elnökség.

* Gotterhalte és a románok. A román testvérek „hazafiaskodnak“ néhány nap óta Temesvárott. Az „Astra“ tartja tudvalevőleg évi közgyűlését lakomával és román diszhangarsenyvel vegyest. Nagy hangom hirdetik román programjukon, hogy „pentru literatura si cultura“. de azért egy kis magyar ellenes tüntetés jól esik a derék román testvéreknek. A lakomán ugyanis megtörtént, hogy az első

felköszöntő után egyik főrendező odaparancsolt a cigányoknak, hogy huzzák a Gotterhaltet.

— Kérem szólt Gyorgyevits Miska, a cigányprimás — ezt a nótát nem ismerem.

— Hát micsoda cigány maga — dühös ködött a főrendező, — ha még ezt sem tudja?

— Hogy micsoda cigány vagyok? Hát kérem ma gy ar cigány — felelte a primás és letette a vonót.

* Törvényhatósági ipartanácsok újjászervezéséről. A törvényhatósági ipartanácsok tagjainak megbízatásai szeptember hó 30 án lejárnak. A debreceni Kereskedelmi és Iparkamara a törvényhatósági ipartanácsba a következőket választotta be. A debrecenibe: Rendes tagok F. Zádor Lajos kereskedő, Serli Ede órás. Póttagok: Szentkirályi Tivadar kereskedő, Tóth Kálmán szabó. A hajdúvármegyeibe: Rendes tagok: Mész Jenő kereskedő H. Böszörmény, Méder György iparos H. Böszörmény, Póttagok: Gemainbeck József kereskedő H. Böszörmény, Montai Gábor iparos H. Böszörmény.

* Magyar ruha, mint tanúok egyenruhája. A magyar ipar támogatása végett több tanári testület megakarja honosítani a tanulóknak az egyforma polgári szabású ruhaviseletet és a szükséges kelmét belést és egyéb hozzávalókat kizárólag hazai gyárból szereztetni be. A tanári karok értesítőben felhívást akarnak intézni a szülőkhöz, kérve őket, hogy csináltassanak gyermekeiknek egyenruhát megokolva azzal, hogy tömeges vásárlásnál olcsóbb ruhához jutnak és a mellett a magyar ruha emeli a tanuló nemzeti és baráti együttérzését. Kívánjuk mi is, hogy ez a vágy mielőbb teljesedésbe menjen.

* A szerencse. Egy ur rémülten veszi észre a kávéházban, hogy a szomszédja ráült a kalapjára. Persze neki támadt az ügyetlen urnak, aki flegmatikusan szól:

— Igazán sajnálom, de még szerencse, hogy így esett ki a dolog. Lehetett volna, még rosszabbul is.

— Mennyiben?

— Hátha a magam kalapjára ült volna?!

* Lujza hercegnő és egy emberbarát. Weitzer bécsi szállodás, aki a Lujza hercegnő megszoktatásában aktív szerepet játszott, ma levelet küldött egy bécsi újságíró ismerősének, a melyben azt mondja, hogy biztos forrásból megtudta, miszerint a Koburg-család ki akarja éhezteni a hercegnőt. Minden pénzsegélyt megtagadnak tőle s azt hiszik, hogy ezzel megtörik. E tervük azonban nem fog sikerülni, mert Weitzernek tudomása van róla, hogy emberbarát, aki mellel még milliómos is, oly összeget bocsájtott a hercegnő rendelkezésére, amelyből egy félévig kényelmesen megélhet.

* Halálozás. Tegnap az anyakönyvhivatalnál csak egy halál esetet jelentettek be s ez Szálkai Erzsébet ev. ref. 17 hónapos.

* Idegen szegények. Az ideai nyomorúságos télre gondolva, okvetetlenül

esünkbe jut az a népvándorlás, amelyel a munka nélküli szegények fogják ellepni a nagyobb vidéki központokat, köztük Debrecent is a mely az emberek jótekonyságát ugyancsak a legvégső erőfeszítésig fogja kimeríteni. Tekintettel arra, hogy itt uttig elég munkanélküli szegény tartózkodik a tél folyamán s hogy ezekről első sorban illik gondoskodnunk, nagyon helyéavalónak tartanók a rendőrség részéről, ha minden lehető lépést megtenne az idegen szegények beözönlésének megakadályozására. Már is uttorútfőlelen koldulók zaklatják a járókelőket, akik a házakba is betolakodnak kéregetni.

* Elvesztett pénzesztárca Özv. Szegedi Györgyné Betlen u. 72. sz. n. lakos f. hó 23-án reggel 8 és 9 óra közt a Csapó utcán egy tárcában 7 drb. 10 koronás aranyat, 5 drb. egy koronást s egy korona értékű nikel pénzt elvesztett. A megtaláló 20 korona jutalomban részesül.

* Szokásból verekednek. Nagy Gábor és Smid György két debreceni taligás ugyancsak leitta magát tegnap ebéd után. Délután 3 órára annyira készen voltak, hogy kilökték őket a kocmából. Az után aztán egymásnak mentek, összeverekedtek, dulakodtak, fojtogatták egymást csak azért, mert... Hogy miért, azt ők sem tudták megmondani a rendőrségnek.

— Mégis miért ütötték egymást? — Kérdezte a biztos.

— Hát csak úgy instálom — szokásból.

* Tolvaj inas. Gutti Péter 17 éves kovácsinas az egyik segédül egy ezüst órárt lopott láncsal. A lopott dolgokat aztán becsapta a Csapó utcai zálogházba 6 koronáért. A pénzt elköltötte dohányra, pipára s másegyéb apró felesleges tárgyakra. A rendőrség a tolvaj inast letartóztatta.

Herceg Ferenc Album lesz a Gajári Ódön szerkesztésével megjelenő az Ujság független politikai napilap legközelebbi husvétii ajándéka. — Karácsonyra pedig gyönyörű naptárral kedveskedik mind a előfizetőjének — kivétel nélkül. Az Ujság, melynek állandó főmunkatársai: Herceg Ferenc, Kendi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán, nemcsak értékes ajándékokkal lepi meg előfizetőit, hanem kitűnő lapot is ad, mely értesültség, hírszolgálat és bő tartalom dolgában a legfokozottabb igényeket is kielégíti. Ennek tudható be. Az Ujság-nak párat anul gyors elterjedése és közkedveltsége az egész országban. Az Ujság előfizetési ára 1 hóra 2 kor. 40 fillér, negyedévre 7 korona. Megrendelő cím: Az Ujság kiadóhivatala, Budapest, VII. Kerepesi ut 54 sz.

x Régi közmondás szerint a jól meg-rágott étel félig meg van emésztve. Gondos szülők tehát már korán tanítsák gyermekeiket arra, hogy az ételt jól meg-rádják és mellőzzék evés közben az ivást, mert a meg nem rágott ételek az ivás által a gyomorba ömltetnek és nehezen emészthetők. Ez azonban nem elégséges az egészség fenntartására, hanem nagy gondot kell fordítani a fogak tisztítására és épségben tartására, mert rossz fogak igen könnyen súlyos gyomorbetegségeket okozhatnak. Egy jó fogtisztító szer, mint pl. a Sarg-féle kalodont, legyen tehát háznál mindenütt, ahol gondos szülők gyermekeik egészségét szívesen viselik.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44 sz. Ujfalussy-ház. Allandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatban.

Valódi amerikai férfi cipők egyedüli raktára Feketénél.

x Divatos férfi és fiú kallapok nagyobb választékban Feketénél.

Ma este az *Arany Bika* kévéházban Rácz Károly zenekara játszik.

TÁVIRATOK.

A japán orosz háború.

A mandzsuriai harcokról.

Pétervár, szept. 23. A hivatalos lap haditudósítója táviratozza Mukdenből: Kínai forrásból eredő közlések szerint a japánok most vannak azon, hogy megkerüljék a bal szárnyat.

Tokio, szeptember 23. Az oroszok átkeltek a Hunhó folyamon és sikerült nekik azon három hidat verni. Az idő váratlanul hiderült, ami a hadműveletek teljesítésére fölötte kedvező. Az orosz táborban a hangulat ismét nagyon bizalommal teljes.

Pétervár, szept. 23. A 8. hadtest mobilizálásán kívül az odesszai kerületben két tartalék-dandárt kiegészítettek gyaloghadosztályjával. Ezenkívül a cár elrendelte, hogy nyolc nap leforgása alatt még öt gyaloghadosztályt lássanak el tüzéséggel. A csapatok szállítása folyamatosan van.

Port Arthur ostroma.

London, szept. 23. Tokióból jelentik Togo admirális Port-Arthur előtt az eddiginél sokkal éberebb figyelő álláspontban van. A blokád szigorubb mint eddig. Csaknem minden nap megerősített feldeítő szolgálatot végeztek. Az orosz hajó had állapota Port Arthurban minden javítgatás mellett is reménytelennek tekinthető. Komolyharca képtelen és a japánok véleménye szerint nem lehet szó a kihajózásról.

Tokio, szept. 23. A japánok 19 ike óta Port Arthur előtt ismét három erődöt vettek be. A Port Arthur ellen való roham néhány napig szünetel, de azután teljes energiával megtörténik.

Gromon nem mond le.

Budapest, szept. 23. Több lapnak azt a hírt, hogy Gromon Dezső honvédelmi államtitkár lemond, félhivatalosan megcáfolják.

A fővárosi hírlapok köréből.

Budapest, szept. 23. Hírlapirói körökben elterjedt hírek szerint az Egyetértést egy részvénytársaság fogja átvenni melynek élén Szemere Miklós áll. Polónyi Gézárol pedig azt beszélik, hogy napilapot indít függetlenségi programmal.

Öngyilkos rabló.

Budapest, szept. 23. A belvárosban lévő Képiró-utcában a késő délutáni órákban egy ismeretlen férfi betört Dezső Katalin nevű leány lakásába, ott revolvert rántott elő, amelylyel a leányt szájon ütötte és le akarta tépni nyakáról az ott függő aranyláncot. A megtámadott leány isszonyu sikoltozásától a támadó megrémült és kiugrott az ablakon az utcára. A lármára már akkor többen odasiettek, a kik a menekülő után rohantak. A rabló visszafordulva, háromszor üldözőre sütötte revolverét, aztán nyílt utcán föbe lőtte magát. Mire üldözői odaértek, meghalt. Az öngyilkos rabló kilétét eddig nem sikerült megállapítani.

Gombával megmérgezett család.

Pécs, szept. 23. Bertalan József gigei lakos családjával gomamérgezés áldozata lett. Felesége és három gyermeke meghalt, ő maga haldoklik.

Nemzetiségi verekedés.

Eszék, szept. 23. Viskociban a németek és a horvátok összeverekedtek a koresmában. A horvátok fegyvert fogtak a németekre. Husz ember súlyosan megsebesült. A koremaépületet a dühöngők lerombolták.

Sírba vitt emlékiratok.

Berlin, szept. 23. Bismarck Herbert végrendeletében megtiltja, hogy atyja emlékiratainak harmadik kötetét valaha is közzétegyék.

Ujabb merénylet.

Pétervár, szept. 23. Weithardt odesszai városfőnök tegnap kikocsizott Obolenszki herceg szárnysegédével. A város sétányán egy tizenkilenc évesnek látszó fiu revolverrel rálőtt a városfőnökre, de a golyó célt tévesztett. Mielőtt a merénylet még egyszer lőhetett volna. Obolenszki herceg kiugrott a kocsiából s kiütötte a fiu kezéből a fegyvert. A fiatal merénylőt letartóztatták.

Gabonatözsde.

Budapest, szeptember 23. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv korlátolt. Lany-a irányzat mellett 20,000 métermázsakerült forgalomba 12 és fél fillérig olcsóbb árakon. Egyébb gabonanemek 5-10 fillérral olcsóbbak. Idő: borus.

Buza októbere	10.38-39
„ 1905 áprilisra	10.68-69
Rozs októberre	7.56-57.
„ 1905 áprilisra	8.01-.02
Zab októberre	6.88-89

TÖRVÉNYKEZÉS.

Jótevőjének gyilkosa.

Nagyvárad, szept. 23.

Egy huszéves pelyhes állu suhanc mögött bezárul ma a börtönajtó. Örökös vezeklés következik azért a rettenes tettért, melyet június 22-én Csokalyon követett el. Fülöp Istvánnak hívják. Alázatos, esetlen formájáról senki se hinné, hogy mérhetetlen gonoszság lakik benne, hogy csenevész lelkét már is átjárta a mértely.

Ez a fiu egy fél óra hosszat hurokkal fojtogatta, véresre cibálta azt a tehetetlen öreg asszonyt, a ki gyermekkorától gyámoltója volt. Megfojtotta a pénzéért orozva, rémitő kegyetlenséggel.

Az öreg asszony, Győri Istvánné, az árva suhancot még kilenc éves korában a szolgálatába fogadta. Éveken át hűséges szolgája is volt s mikor fölserdült a fiu, közjegyző előtt irott kötvényben 200 forintot biztosított az öreg asszony a fiu halála esetére. Az öreg asszony azonban közben elbetegesedett s a fiu meg legénné serdült s nem tettett az öreg asszony ápolása. Korosmázott, duhajkodott. Az öreg asszony többször panaszkodott a rokonainak a fiu hátlanságáról.

Fülöp István fél, hogy még megmástitja az asszony a végrendeletés mindenképen ki akarta csalni a 200 forintját. Győri Istvánné ezt megtagadta s ekkor szörnyű bűnre határozta el magát Fülöp István. Csak alkalomra várt, hogy az öreg asszonyt megölje.

Június 22 én éjjel aztán jó alkalom kínálkozott. Az öreg az ereszt aludt. A fiu az istállóból odalopódzott az alvó asszonyhoz s egy kötőfék zsinoggal hurokot vetett a nyakába s addig fojtogatta, míg egy félórát kinlódás után az asszony meg nem halt.

Az öreg asszony kétségbeesetten védekezett úgy, hogy a hurok egész véresre marta a nyakát s a vér megindult orrán-száján. A fiu rettenetes nyugalommal végre mégis megfojtotta a vonagló asszonyt és a hurokral fogva a pitvar ajtóhoz vonszolta s ott az ajtó kilincsére akasztotta, mintha felakasztotta volna magát az öreg.

Másnap aztán ő maga futott a hírrel a bíróhoz, hogy az öreg Győriné felakasztotta magát. Azt azonban nem vette észre, hogy az inge ujján egy véres kéz lenyomata látszik, a mit a védekező öreg asszony keze hagyott az ingujján. Ez a nyom aztán elárulta s a fiu beismerte a csendőrök előtt rettenetes bűnét. A mai tárgyaláson azonban mindent tagadott.

Az esküdtek gyilkosság büntetésben mondták ki bűnösnek Fülöp Istvánt. A marasztaló verdikt alapján a törvényszék a b. t. k. 278. §-ába ütköző gyilkosságért a 91. szakasz figyelembevételével életfogytiglan való fegyház büntetésre ítélte a gyilkost. Az összeesett vézna legény halottápadtan hallgatta végig az ítéletet, védője pedig semmiségi panaszt jelentett be.

§ Kolompárékat felmentették. (Esküdt széki tárgyalás.) A Kolompár János és Mihály cigányok ellen rablás vádja miatt folytatott esküdtzéki tárgyaláson dr. Horvát István ügyész a vádat tegnap déli előtt elajította, mert a tárgyalás folyamán a tanúk vallomásából kitűnt, hogy az ellenük tett feljelentés tartalma koholmány s a vádlottak ártatlanul szenvedték a két hónapi vizsgálati fogságot. Sirt örömeben a két cigány, mikor megértették, hogy szabadok.

§ Törvényszéki főtárgyalások Három bűnpernek a főtárgyalását végezte el tegnap a törvényszék, melyeken mint elnök Kerekes István, mint szavazók Hoffman József és Oláh Miklós bírák vettek részt. Ügyész: Dr. Galánffy János, jegyző: Lengyel Viktor.

Dobos Imre sárándi lakos a mult ősszel ebédközben feleségével összeveszett. Eppen kenyeret szelt, a mikor mellé állt a felesége a háta megé. További civakodás közben hátra esapott s

késével, hogy pár napi szenvedés után meghalt. A bíróság e tettéért Dobos Imrét tegnap vonta felelősségre s halált okozó gondatlanságból eredő súlyos testisértés büntette miatt 15 hónapi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.

A második főtárgyaláson négy vádlott szerepelt. **Lipták Gábor** hosszú időn keresztül állandóan lopott. **Balogh Zsuzsanna** dohánypajtájából a dohányt. Így apródonként 12 póré dohányt vitt el, a mit orgazdáknak eladott. A törvényszék Liptákot büntetett előéletére s a lopás gyakori voltára való tekintettel 2 évi fogházra ítélte. — Az orgazdákat pedig, névszerint **Kereszturi Erzsébet** 8 napi, **Bodor Gergelyt** 14 napi, **Aszalós Annát** pedig 2 napi fogházra ítélte.

Ferenzi József és **Hatangi János** 1903. szept. 8-án éjjel egy a Hatvan u. végén levő korcsmából kijövet részegen dulakodtak egymással, miközben Ferenczi Haraginak a karját megszurta. A törvényszék Ferenczi Józsefet 14 napi fogházra s a per költségeinek megtérítésére ítélte.

Bortermelők figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy Deák Ferenc-utcán fönnálló gépműhelyemben újtalálmányu és szabadalmazott vasszerkezetű és felülnyomású

borsajtók és szőlőzúzókát

készítek, mely bármelyik külföldi gyártmányt is felülmulja.

A borsajtó **fatányérral** van ellátva, mustlé a vasrészekkel nem érintkezik, a törköly egy darabban kivehető.

Raktáromban minden nagyságban a legnagyobb választékban **de olcsó árakban** kapható.

Szives pártfogást kérek, tisztelett

Preizler Mór

műlakatos és gépjavító műhelye.

Hazai gyártmány! KLEINOSCHEG SEC

**UJDONSÁG
ELSŐ MINŐSÉGŰ
PEZSGÓ**

KLEINOSCHEG testvérek
csász. és kir.
udvari szállító pezsgő
pincéi
BUDAFOK.

IGÉRVÉNYEK TISZA-SZEGEDI SORSJ.

FŐNYEREMÉNY: 180.000 KORONA

„ 5 a 2000 „

○ HUZÁS: Október 1-én. ○

ÁRA: 7 korona

KAPHATÓ

Ipar és Kereskedelmi Bankban

(Iparbankudvar.)

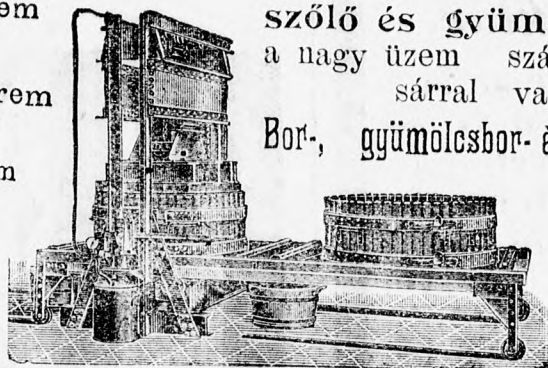
Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899

Arany érem
Budapest 1899

Arany érem
Pozsony 1902

hydrau-
likus
sajtóért.

szőlő és gyümölcsmust sajtolására a nagy üzem számára, 2 kitolható kossárral vagy 1 kossárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat kézihajtásra Hercules nyomó szerkezettel, a vagy vastányérral. Gyümölcs- és

**szőlő-örlőket,
bogyózógépeket,**

Gyümölcs-aszaló készülékeket gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a leguabb szerkezeteiben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III

küönlegességi gyár gyümölcscsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magrendelések idejekorán kéretnek

Az üzletteljes felhasználása miatt

hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS.

Szifft Aladár

Piac-utca 24.

Schroll-féle chifonok és vásznak, női és férfi fehérenemű és téli alsó ruhák, női ruhaszövetek és posztók, téli fej- és nagykendők, asztalneműek és ágyterítők, batisztok, cartonok és zefirek, cérna pique és velour barchetek, selyem kendők, esernyők és fűzők, keztyűk, harisnyák és kötények, bélések és rövidárúk stb.

Az összes raktáron lévő aruk

gyári áron alul végkiárusítatnak.

Az áruraktár berendezéssel együtt is eladó. — Az üzlethelyiség kiadó.

Szifft Aladár Piac-utca 24.

Végkiárulás

Végkiárulás.

1904.

Őszi és téli divat újdonságok legnagyobb választékban legolcsóbban Hajdu- és Biharmegye elismert legnagyobb

Női- és leány felöltők, kalapok

áruházában

RÓZSA LAJOS

DEBRECEN, Kistemplombazár szerezhető be.

Nagy raktár.

Szőnyeg,
Függöny,
Butorszövet,
Linoleum,
Bőrvászon,
Ágy és Asztalterítő,
Flannel takaró,
Pokróc.
Paplan és Matracokból

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Kistemplombazár.

PÉNZ

4%-os

törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan % értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra. **Személyhitelt!** papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre **gyorsan és diszcreten.** Bank- és magánadósságok **convertálása.**

LÁNG SAMU

bankbizomány

Budapest VI., István-tér 16.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek.
(Válaszbélyeg.)

Koch testvérek **DEBRECEN,**
PIAC-UTCA 51.
Csanak-ház

Többoldalu felszólításnak készséggel eleget téve, Debrecenben (Piac-utca 51. sz. a. Csanak házban) KOCH TESTVÉREK cég alatt fő végén budapesti főüzletünk mintájára egy a maikorigényeinek megfelelően berendezett fióküzletet nyitunk, mely cégünk egyik beltagjának, Koch Arthur személyes vezetése alatt fog állani. Férfi fiu-, leány- és gyermekruhák állandóan új választékban, a legújabb divatnak megfelelő kivitelben nagyon jutányos, de kizárólag szigoruan „Szabott árak” mellett adatkak el.

Különmérték osztályunkra kiváló gondot fordítunk, Angol és skót kelmékből, budapesti műhelyünkben a legkényesebb igényeket kielégítő ruhák a legrövidebb időn belül készülnek.

Tisztelettel kérjük sziveskedjék bennünket ruhaszükségleteinek beszerzésénél b. rendelésével megtisztelni; mindenkor igyekezni fogunk a cégünk irányába fennálló általános bizalomnak mindentekintetben megfelelni.

Kiváló tisztelettel

KOCH TESTVÉREK